

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1938 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i lagen den 7 juni 1934 om allmänna vägar.

(2: a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehåft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen:

1) I: 33 av herr *Andersson, Verner*, vari hemstälts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t för riksdagen måtte framlägga förslag till sådan förändring av gällande väglag, att frågor rörande intagandet av nya vägar för allmänt underhåll komme att avgöras av vägstämman;

2) I: 117 av herr *Eskhult* och II: 215 av herr *Hallagård*, lika lydande, vari hemstälts, att riksdagen ville *dels* besluta sådan ändring av lag om allmänna vägar § 36 att snöplogfogde för tre år i sänder utses av vägstyrelsen *dels* hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående utvidgande av de skyldigheter att utgöra snöploglag som lag om allmänna vägar § 24 stadgar till att omfatta även andra än ägare eller brukare av jordbruksfastigheter;

3) II: 113 av herr *Gardell*, vari hemstälts, att riksdagen hos Kungl. Maj:t ville göra framställning om prövning av frågan om att vad i lag om allmänna vägar av 7 juni 1934 § 30 mom. 2 stadgas måtte bära gälla även om enskilda utfartsvägar samt vidtagna åtgärder som därav kunna föranledas; samt

4) II: 304 av herr *Andersson* i Igelboda, vari hemstälts, att riksdagen måtte antaga följande förslag till ändring av 30 § i lag om allmänna vägar av den 7 juni 1934:

30 §.

Utmed väg må — — — femtio meter från korsningen.

Enskild väg må ej utan länsstyrelsens tillstånd anslutas till allmän väg.

I närheten av väg — — — snösamlingar på vägen.

Upplag eller annan — — — bestämmes av vägnämnden.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

I anslutning till förevarande motioner antecknas följande rörande innehållet uti 1934 års väglag:

1) I motionen I: 33 föreslås införande i väglagen av bestämmelse därom att väg, som utgör gemensam utfartsväg för två eller flera fastigheter, må

på framställning av vederbörande väghållare, efter det länsstyrelse, vägingenjör och vägstyrelse däröver avgivit yttrande, om vägstämma så beslutar, sedan sådan väg blivit iståndsatt på annans bekostnad än vägdistriktet och av vägstyrelsen och vägingenjören kunnat godkännas, övertagas av vägdistrikt för allmänt underhåll.

Jämlikt 1 § väglagen är allmän väg av två slag: dels landsväg, vartill hänföres väg, som provas nödig för allmänna samfärdseln, och dels ödebygdsväg.

Fråga om förändring av enskild väg till landsväg avgöres enligt 23 § av länsstyrelsen.

2) Enär ovan återgivna hemställan anger innebörden av motionerna I: 117 och II: 215, anmärkes här angående väglagens bestämmelser om vinterväghållning följande: Enligt 24 § skola, om vägstyrelsen så finner erforderligt, till snöploglag indelas lämpligt belägna och i övrigt tjänliga jordbruksfastigheter. Länsstyrelsen verkställer denna indelning att gälla tillsvidare, sedan vägstyrelsen uppgjort förslag därtill. Jämlikt 26 § skola inom varje snöploglag medlemmarna sig emellan för minst ett år i sänder utse en snöplogfogde. Underlåter ploglaget detta, utses plogfogde av vägstyrelsen. För vinterväghållning utgår i mån av utfört arbete ersättning till snöploglag från vägdistriktet. Kan överenskommelse mellan vägstyrelse och snöploglag ej träffas angående ersättningens belopp, bestämmes detta av länsstyrelsen. Snöplogfogden tillkommer att uppbära och mellan ploglagets medlemmar fördela denna ersättning.

3) Enligt 30 § andra stycket må i närheten av allmän väg ej utan länsstyrelsens tillstånd förekomma stängsel, som förorsakar snösamling på vägen.

Hemställan i motionen II: 113 går ut på att motsvarande föreskrift bör gälla enskilda utfartsvägar till allmän väg.

4) Jämlikt hemställan i motionen II: 304 bör i 30 §, som innehåller vissa säkerhetsföreskrifter med avseende på utsikt över vägbana m. m., införas ett nytt stycke med föreskrift, att enskild väg ej må utan länsstyrelsens tillstånd anslutas till allmän väg.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1935 ha sakkunniga tillkallats för verkställande av utredning och avgivande av förslag i fråga om ny lagstiftning beträffande enskilda vägar, om förutsättningarna för bidrag av allmänna medel till det enskilda vägväsendet och om principerna för bidrag till det allmänna gatu- och vägväsendet jämte därmed sammanhängande spörsmål (1935 års vägsakkunniga).

De sakkunniga beräkna slutföra sitt uppdrag under år 1938.

Utskottet.

Det förslag, som framföres i *motionen I: 33*, syftar till att enskilda vägar skola övertagas till underhåll såsom allmänna vägar i större utsträckning än som hittills skett och att fördenskull prövning av fråga om förändring av enskild väg till allmän bör tillkomma vägstämma och icke såsom nu länsstyrelse.

Såsom motionären anført, är det ett samhälleligt intresse, att rikets vägnät i största möjliga omfattning tillförsäkras ett tidsenligt underhåll. 1929 års vägsakkunniga, vars betänkande i ämnet ligger till grund för gällande väglag, avsågo också att befrämja en utveckling i sådan riktning inom vägväsendet. Utskottet vill för sin del framhålla, att erfarenheten synes ådagalägga, att allt flera vägar kommit att tagas i bruk för trafiken i allmänhet, särskilt i mån som motorfordonen vunnit utbredning även på landsbygden, och fördenskull böra likställas med de allmänna vägarna med avseende på skötsel och underhåll.

Huruvida prövningen av vägs betydelse för samfärdseln kan bli mera ändamålsenlig hos vägstämman än hos länsstyrelse synes utskottet synnerligen tvivelaktigt. Med länsstyrelsen såsom beslutande myndighet torde bedömandet och avgörandet kunna förväntas bli mera enhetligt för hela länets vidkommande och jämväl komma att grundas på allsidigare synpunkter än hos de lokala vägstämmorna. Den omständigheten, att underhållet av allmän väg bestrides huvudsakligen av bilskattemedel, torde ock kunna åberopas för att statlig myndighet bör ha avgörandet i dylika frågor, som följaktligen även innefatta disposition av dessa skattemedel. Under hänvisning vidare till att 1935 års vägsakkunniga torde beakta förevarande spörsmål, finner utskottet icke skäl föreligga att tillstyrka motionen ifråga.

I *motionen II: 304* föreslås införande i väglagen av bestämmelse därom att enskild väg ej må utan länsstyrelses tillstånd anslutas till allmän väg. Liksom motionären vill utskottet understryka vikten av att väganlutning bör så ordnas att därigenom icke uppkommer onödig fara eller olägenhet för trafiken. Utskottet är emellertid icke berett att utan föregående utredning i ärendet taga ställning till motionärens förslag om att tillstånd först skall utverkas av länsstyrelsen — snarare kan måhända ifrågasättas vederbörande vägstyrelse. Redan i sin nuvarande lydelse torde för övrigt de i väglagen meddelade ordnings- och säkerhetsföreskrifterna ge viss möjlighet att reglera denna sak. Enär 1935 års vägsakkunniga torde behandla även detta spörsmål, synes motionen i fråga icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Likaledes finner utskottet med hänvisning till pågående utredning genom 1935 års vägsakkunniga ej heller anledning att föreslå riksdagen att nu taga närmare ställning till förslaget i *motionen II: 113* om att på enskilda utfartsvägar bör tillämpas väglagens stadgande, att i närheten av väg ej må utan länsstyrelsens tillstånd förekomma stängsel, som förorsakar snösamling på vägen.

Vad slutligen beträffar *motionerna I: 117 och II: 215* angående vissa ändringar i väglagens bestämmelser om vinterväghållning, får utskottet erinra, att denna anordning numera blott undantagsvis torde komma i tillämpning. 1929 års vägsakkunniga hade icke ansett påkallat att upptaga särskilda bestämmelser om snöploglag. De bestämmelser härom, som emellertid upptogs i väglagen, torde närmast få betraktas såsom en beredskapsanordning. Att därvid jordbruksfastigheterna utsetts att bilda snöploglag har förestavats

därav att hos dessa finnes tillgång till dragare och arbetskraft. Någon extra tunga för jordbrukarna kan detta förhållande icke anses innebära, eftersom full ersättning beräknas skola utgå för utfört arbete. Då väglagens hithörande bestämmelser synas vara ändamålsenliga, saknas enligt utskottets mening anledning att tillstyrka de av motionärerna föreslagna ändringarna, helst som dessutom tillämpningen torde bliva allt mera sällsynt.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- 1) att motionen I: 33 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 2) att motionerna I: 117 och II: 215 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 3) att motionen II: 113 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd; samt
- 4) att motionen II: 304 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 februari 1938.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Granath, Gabrielsson, Tjällgren, von Stockenström, Jacob Hansson* och *Anderberg* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Uddenberg, Carlström, Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Tungelsta, *Liedberg, Lundbom* och *Pettersson* i Dahl.